

1 December 2023

Rioolwaterzuiveringen

Waterkwaliteit op de kaart

Frans de Bles (Waterschap Vallei en Veluwe)

Stefan Kools (KWR Water Research Institute)

The logo for KWR Water Research Institute, featuring the letters 'KWR' in a bold, blue, sans-serif font. The 'K' and 'R' have a stylized blue wave-like shape integrated into their left and right sides respectively.

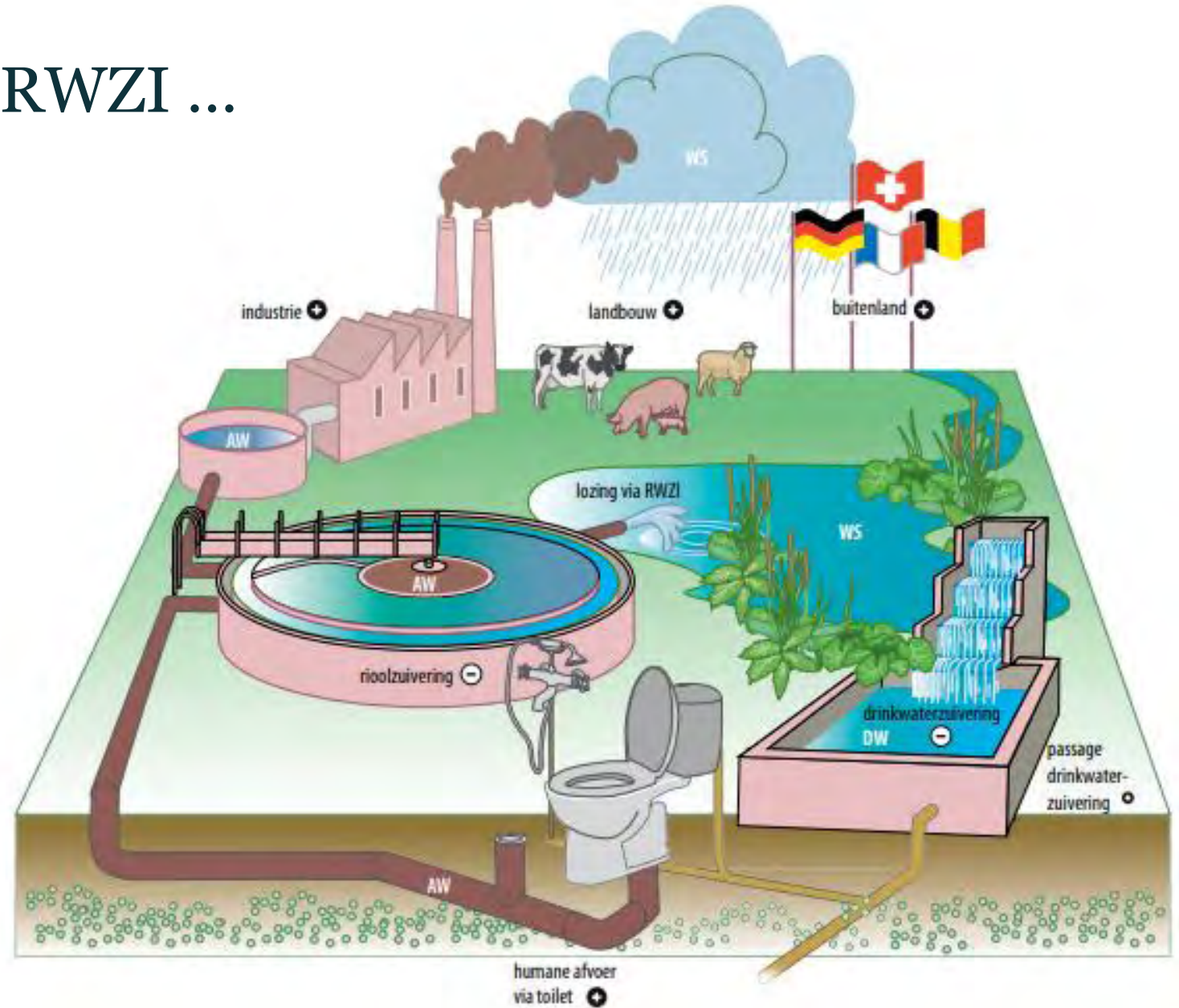
KWR

Bridging Science to Practice

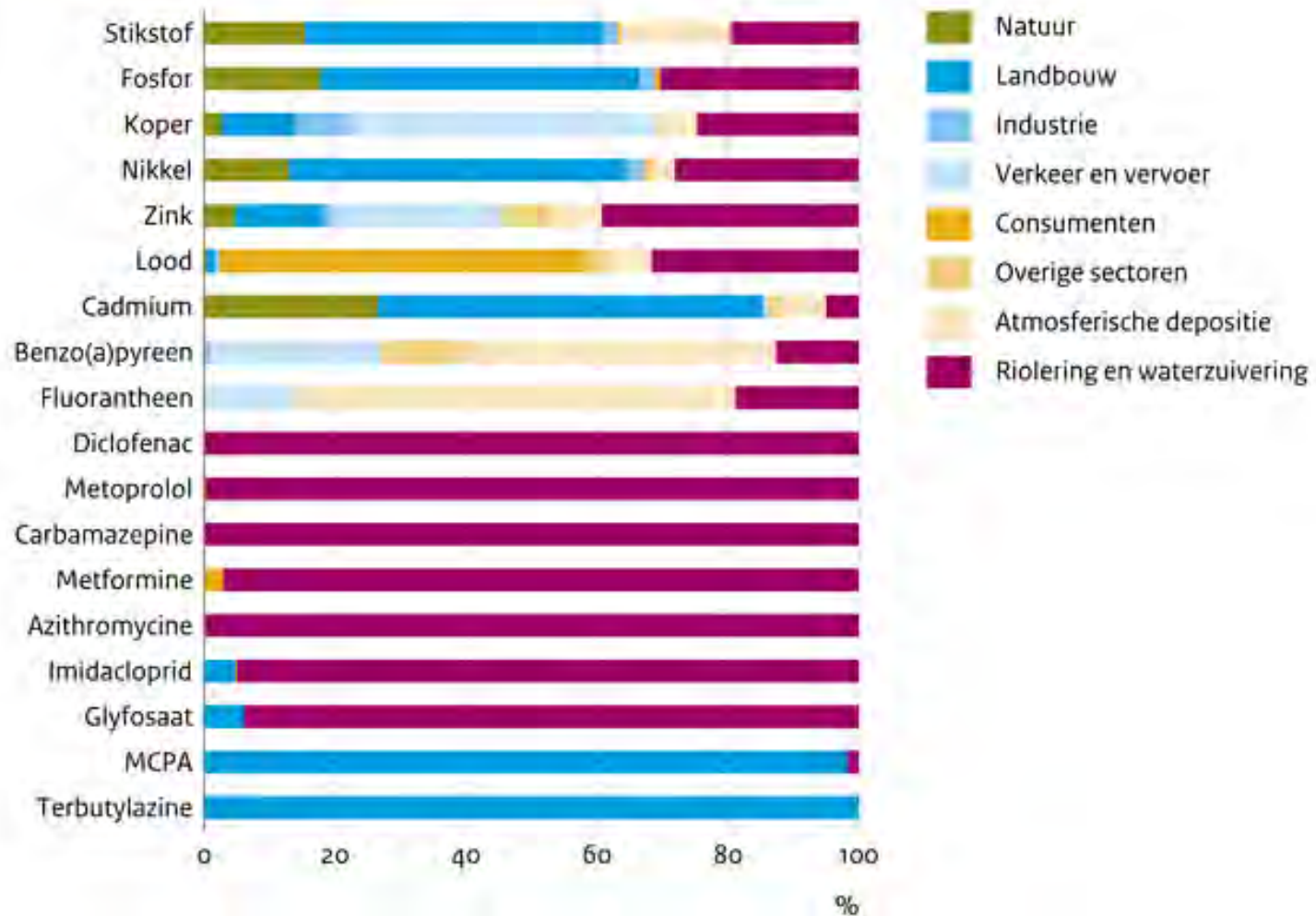
waterschap
**vallei en
veluwe**

~
Alles komt samen in de RWZI ...

RWZI als doorgeefluik

Belasting van oppervlaktewater naar herkomst, 2021

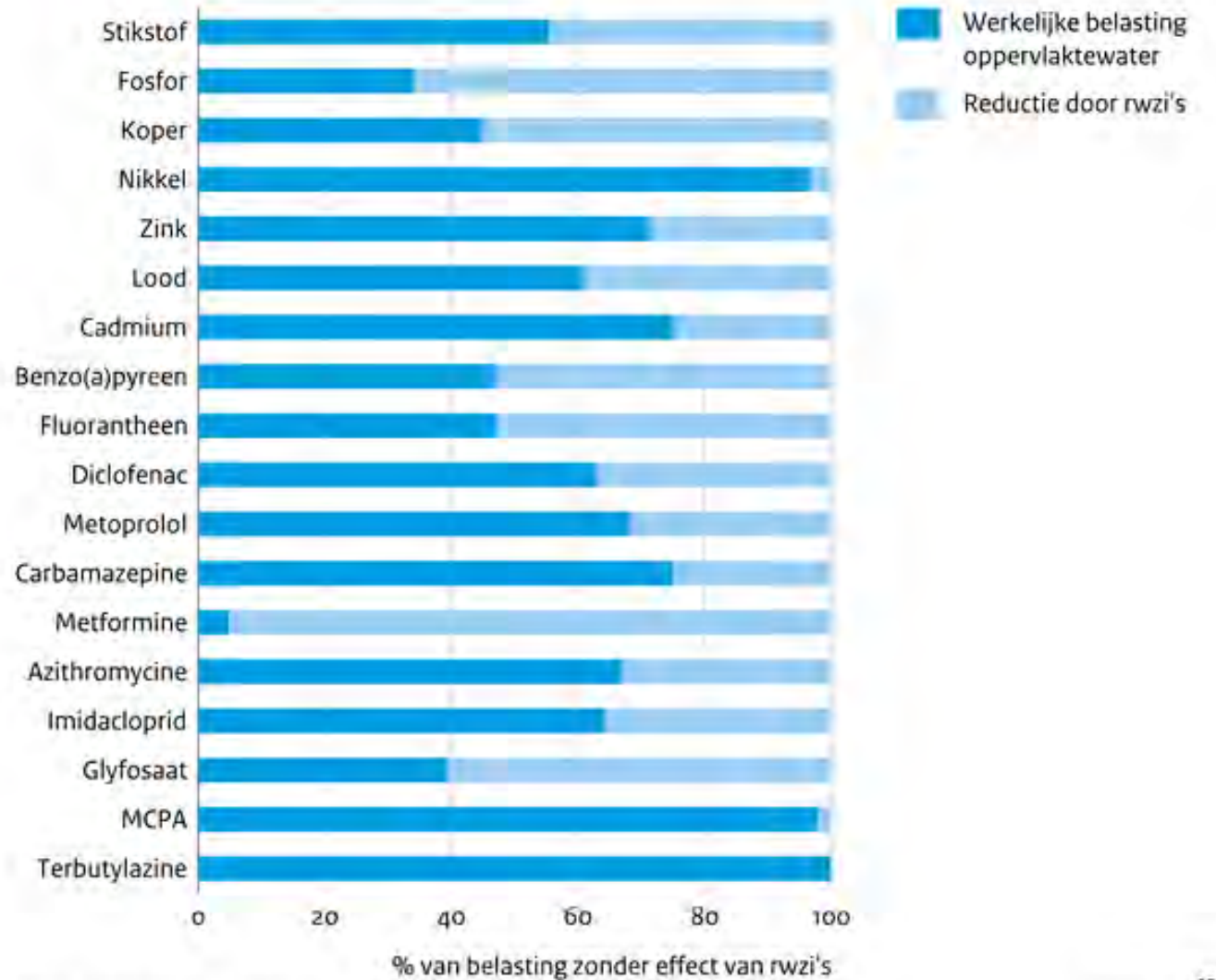
Bron: Emissieregistratie

CBS/okt23
www.clo.nl/nl008524

RWZIs reduceren impact

Impact rioolwaterzuivering op belasting van oppervlaktewater, 2021

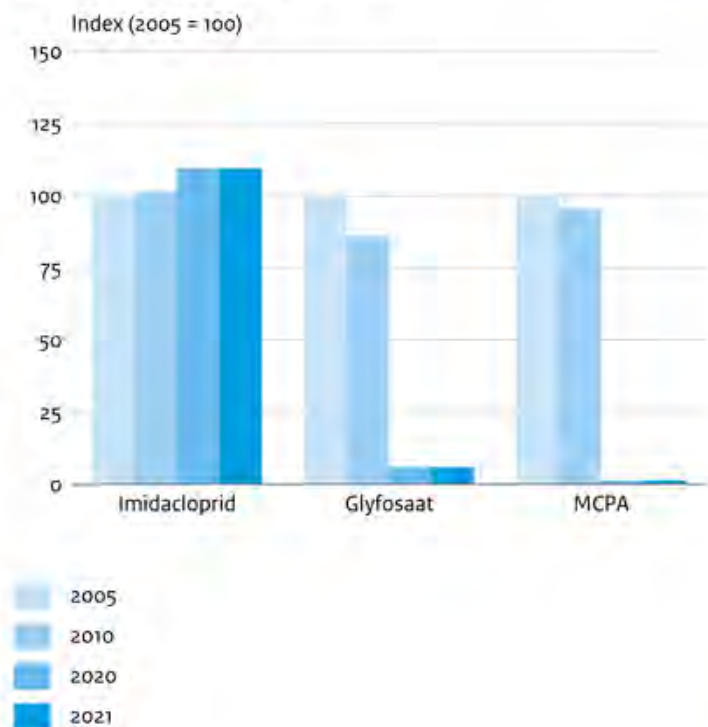
Bron: Emissieregistratie

CBS/okt23
www.clo.nl/nl055016

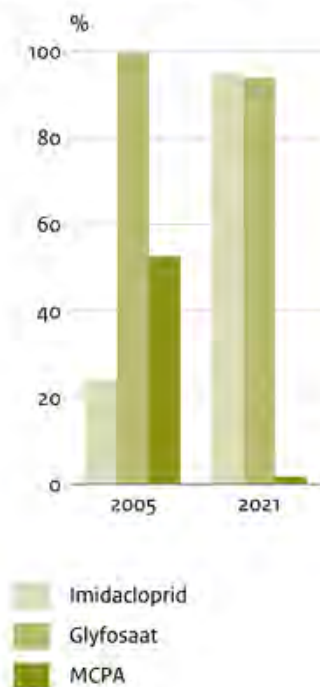
Toenemende (?) druk op het systeem ...

Belasting van oppervlaktewater vanuit riolering en waterzuivering

Trend gewasbeschermingsmiddelen

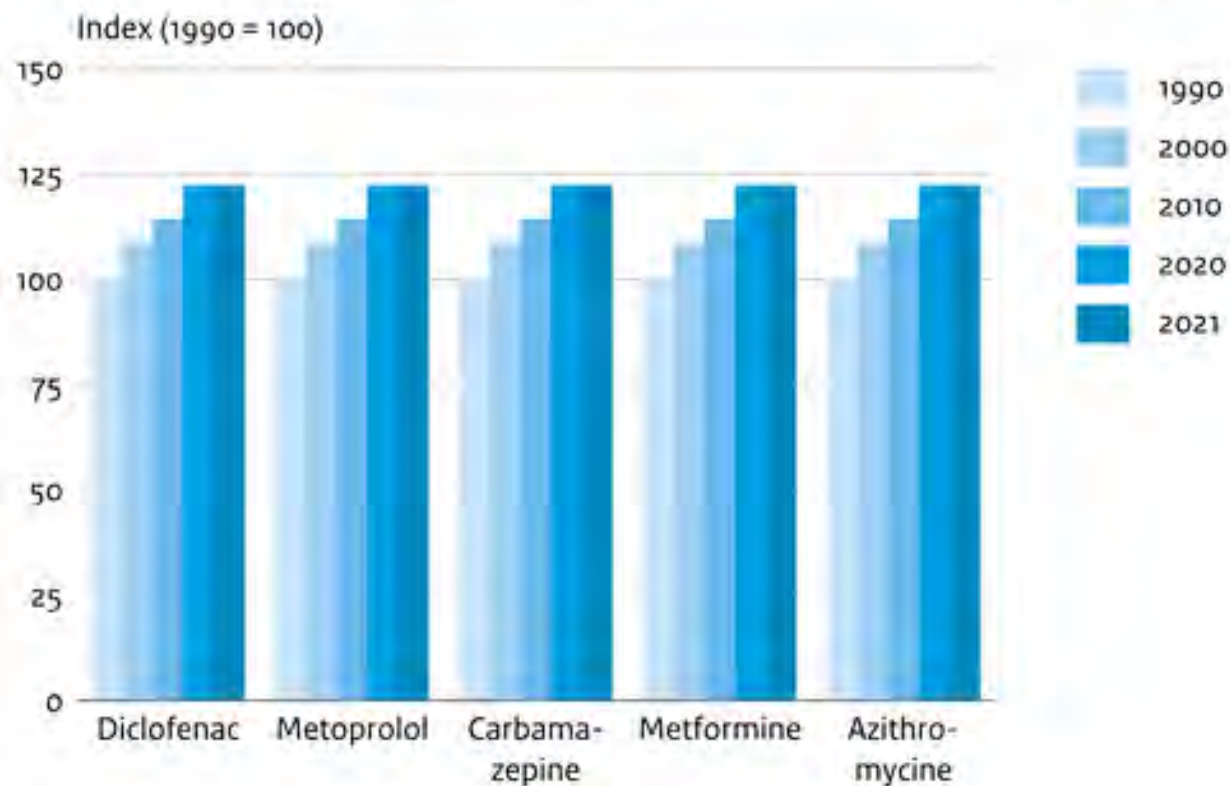
Landelijke bijdrage

Bron: Emissieregistratie

CBS/okt23
www.clo.nl/nl051519

Belasting van riool door gebruik van geneesmiddelen door consument

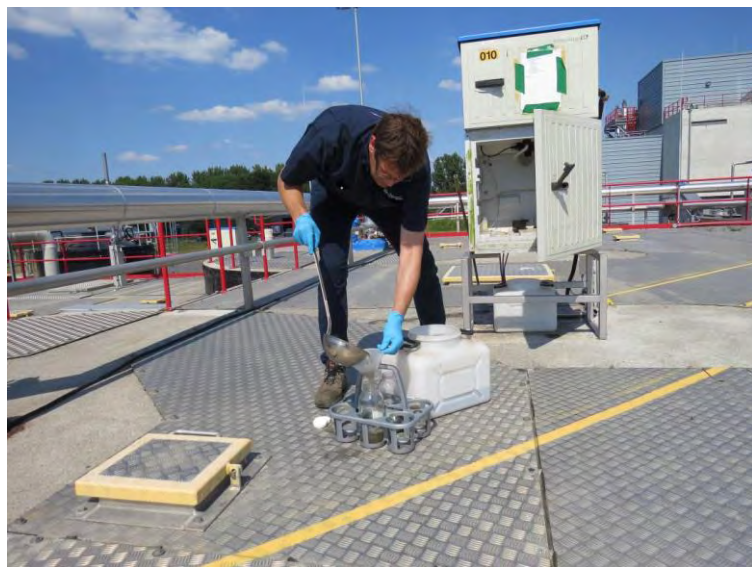
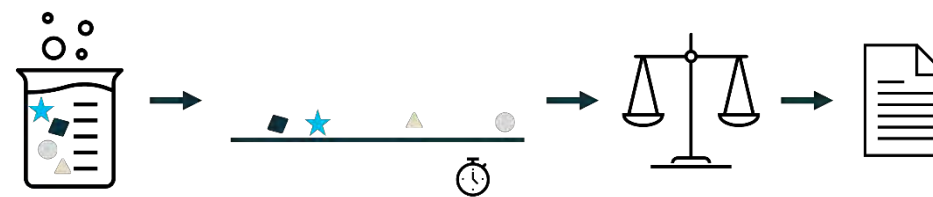

Bron: Emissieregistratie

... zien we alles?

Steeds meer > 'gereedschap' om te meten

- Uitgebreide screening - databases
- SUSPECT en NON TARGET screening
- Effecten meten - bioassays

Wat levert het op?

Aandachtvragende stoffen in effluent

- - Benzotriazolen
- - Rubberadditieven
- - PFAS
- - Alkylfosfaatesters
- - Biociden
- - Gewasbeschermingsmiddelen

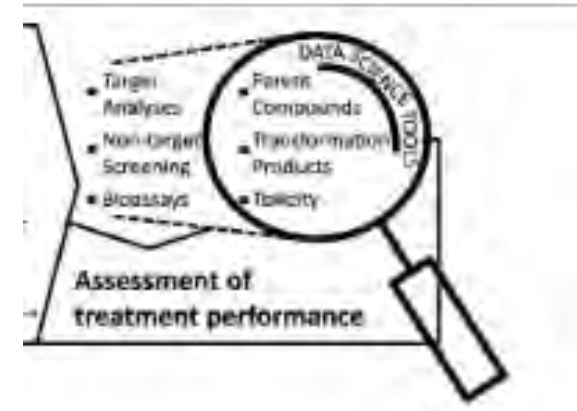
Link: <https://www.h2owaternetwerk.nl/h2o-podium/uitgelicht/aandachtvragende-stoffen-in-rwzi-effluent-de-huidige-stand-van-de-kennis>

Stofgroep	Stof	Toepassing
Benzotriazolen	1,2,3 benzotriazool*	anticorrosiemiddel, rubberadditief
	4- en/of 5-methyl-1H-benzotriazool*	anticorrosiemiddel, rubberadditief
	5-chloor-1H-benzotriazool	anticorrosiemiddel
Rubberadditieven	1,3-Difenyguanidine	catalysator in rubber
	2-Benzothiazolesulfonzuur	fungicide, rubberadditief
	Hexamethoxymethylmelamine (HMMM)*	rubberadditief, crosslinker in harsen en coatings (o.a.)
	Mono-, di- en tri(methoxymethyl)melamine	afbraakproducten van HMMM
PFAS	Perfluorhexaanzuur (PFHxA)	divers, afbraakproduct andere PFAS
	Perfluorheptaanzuur (PFHpA)	divers, afbraakproduct andere PFAS
	Perfluoroctaanzuur (PFOA)	divers, afbraakproduct andere PFAS
	Perfluoroctaansulfonaat (PFOS)	divers, afbraakproduct andere PFAS
Alkylfosfaatesters	Tris(2-chloorethyl)fosfaat (TCEP)	brandvertrager
	Tris(2-chloor-1-(chloormethyl)ethyl)fosfaat (TDCP)	weekmaker, brandvertrager
	Trichloorpropylfosfaat (TCPP)	brandvertrager
	Triisobutylfosfaat (TiBP)	weekmaker
	Tributylfosfaat (TBP)	weekmaker
	Triethylfosfaat (TEP)	weekmaker, brandvertrager en meer
Overige industriële stoffen	1,3,5-Triazine-2,4,5-triamine (melamine)	basis voor harsen en coatings
	2- en/of 4-nitrofenol	gebruikt bij productie geneesmiddelen, gbm en kleurstoffen
	2,3- en/of 2,4- en/of 2,6-nitrofenol	gebruikt bij productie gbm en kleurstoffen
	2,4-dichloorfenol	gebruikt bij productie gbm en biocides
	4-tert-octylfenol	gebruikt bij productie industriële stoffen
	Bisfenol A (BPA)	plasticadditief (o.a.)
	Di-ethyleentriaminepentaazijnzuur (DTPA)	complexvormer
	Dichloorazijnzuur	industriële toepassingen
	Dodecyl-benzeensulfonaat (C12-LAS)	detergent
	Ethyleendiaminetetraethaanzuur (EDTA)*	complexvormer
	Hexamethyleentetramine (urotropine)	industriële toepassingen, conserveringsmiddel
	Tetrabroombisfenol A (TBBPA)	brandvertrager
	Tetraglyme (TEGDME)	oplosmiddel
	Trifenyfosfineoxide (TPPO)	bijproduct chemische synthese
Biociden	1,2-benzisothiazool-3(2H)-on	fungicide, conserveringsmiddel
	Benzododecinium	desinfectant
	Benzyl dimethyltetradecylammonium	desinfectant (quaternaire ammoniumverbinding)
	Didecyl dimethylammonium (DDAC)	desinfectant (quaternaire ammoniumverbinding)
	N,N-dimethyldodecylamine	reiniging oppervlakken
Triclosan	desinfectant	
Stoffen met meerdere toepassingen, onder andere als	Aminocarb	insecticide, biocide
	Carbendazim	fungicide, biocide
	Diazinon	insecticide, acaricide, antivlooienmiddel
	Diuron	herbicide, biocide
	Fipronil	insecticide, acaricide, biocide, antivlooienmiddel
	Hexachloorcyclohexaan (lindaan, HCH)	insecticide, biocide
	Imidacloprid	insecticide, biocide, antivlooienmiddel
	Permethrin	insecticide, biocide, antivlooienmiddel
	Piperonyl-butoxide*	insecticide, biocide, versterking effect antivlooienmiddel
	Propoxur	insecticide, acaricide, biocide, antivlooienmiddel
	Terbutryn	herbicide, biocide
	Terbutryn-sulfoxide	herbicide, biocide (metaboliët)
	Terbutylazine	herbicide, biocide in koeltorens
	Thiabendazool	fungicide, biocide
Thiamethoxam	insecticide, houtconservering	
Overige	Sucralose	zoetstof
	Cyclamaat	zoetstof
	Cafeïne	geneesmiddel, stimulant
	Cotinine	tabakingsrediënt
	DEET	insectenwerend
	Fenantreen	polycyclische aromatische koolwaterstof (PAK)

... zien we alles?

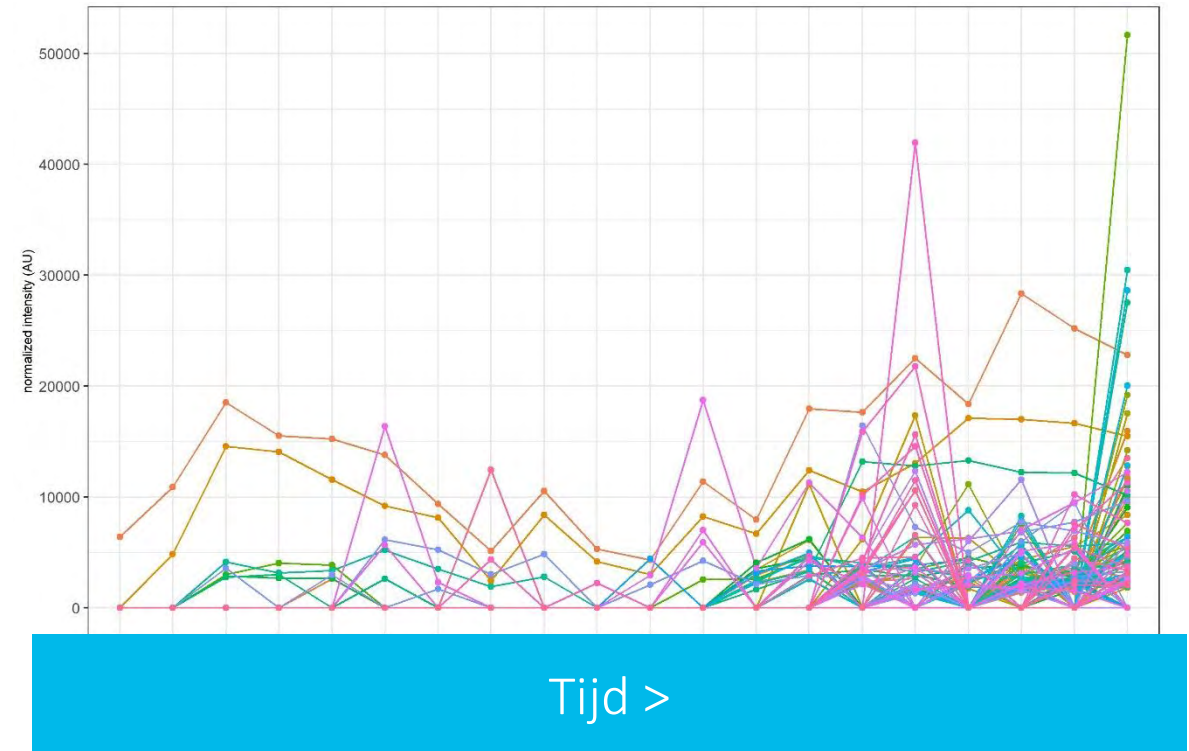

Wat levert screenen op?

Effectiviteit van zuivering
Chemisch profiel RWZI
Inzicht Toxiciteit

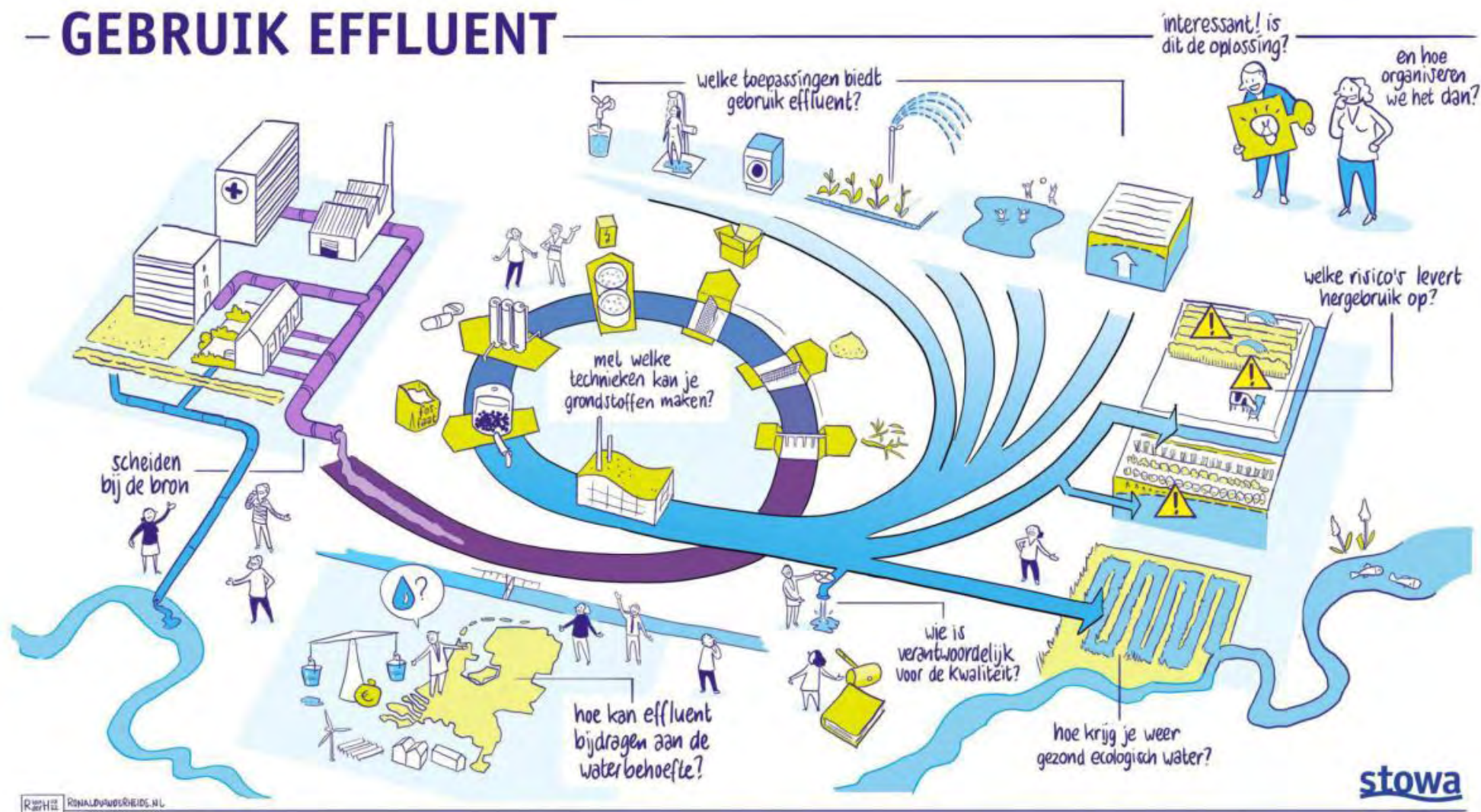
Detectie opkomende stoffen

Steeds meer > aandacht voor ....

– GEBRUIK EFFLUENT

Vragen voor de workshop

- Screening RWZIs – wat is de rol van de waterschappen
- inzet nieuwe technieken een middel om de KRW-doelen te halen?
- Oude en bekende stoffen met beleid en normstelling
- Aanpak medicijnresten – pilots en uitbouw
- Nieuwe, voorheen onbekende stoffen/ PFAS – *zien we alles?*
- *Whats next?*
- *Handelen met of zonder normatief kader ?*
- Hoe om te gaan met de vraag naar gebruik effluent?
- EU wetgeving?

Pleidooi voor ...?

Groningehaven 7
3433 PE Nieuwegein
The Netherlands

T +31 (0)30 60 69 511

E info@kwrwater.nl

I www.kwrwater.nl

@KWR_Water

KWR

KWR_Water

Stefan Kools

Stefan.kools@kwrwater.nl

Frans de Bles

FdeBles@Vallei-Veluwe.nl